

DATOS IDENTIFICATIVOS

Antropoloxía: Pensamento e cultura

Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	O05G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rubin Álvarez, Abraham			
Profesorado	Rubin Álvarez, Abraham			
Correo-e	abraham.rubin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ao carácter socio-cultural do ser humano, b) as que refiren aos elementos que definen a cultura contemporánea e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que se poñen en liza no contexto das principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.			D1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	B5 B12	C37 C38	D13

Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	B5 B12	C13 C37 C38	D1 D3 D7 D11 D13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	B5 B12	C13	D13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	B5 B12	C44	D1 D3 D7 D11 D13
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.			D1 D11 D13
Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais	B5 B12	C13 C37	D1 D3 D7 D11 D13 D21

Contidos

Tema		
1.- A filosofía nun mundo global	1.1.- Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2.- Filosofía, historia e educación 1.3.- Introducción a unha Filosofía da educación	
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1.- A era da Razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2.- A axenda oculta da modernidade.	
3.- As filosofías do Século XX	3.1.- Principais correntes de pensamento dos séculos XX-XXI.	
4.- Retos da posmodernidade	4.1.- Globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativos.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	24.5	5.5	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento-desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia; exposición por parte do alumnado ante o profesorado e ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e MOOVI para garantir á atención ó alumnado.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Presentación e debate dun tema	20	C37 C44	D1 D13
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	40	C37 C44	D1 D13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	40	C37 C44	D1 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado asistente e o non asistente ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Alumnado non asistente: Realización dun traballo relacionado cos contidos da materia, pautado entre o alumnado e o profesorado (40%), resumo e comentario crítico de dous libros da Bibliografía da materia, pautados polo profesorado (20%), exame final da materia (40%).

Para ambas modalidades de avaliación, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayesterán, Ignacio et al., **La filosofía en un mundo global**, Calquera, Anthropos, 2008

Freud, Sigmund, **El malestar en la cultura**, Calquera, Alianza, 1991

hooks, bell, **Enseñar pensamiento crítico**, Calquera, Rayo verde, 2022

Lipman, Matthew et. Alí, **La filosofía en el aula**, Calquera, Ediciones de la Torre, 1992

Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Calquera, Síntesis, 2005

Bibliografía Complementaria

Arribas, Brais, **Venir a menos. Crítica de la razón nihilista**, Calquera, Catarata, 2019

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Calquera, Euseino?, 2021

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Calquera, Cátedra, 2017

Bourdieu, Pierre & Passeron Jean-Claude, **La reproducción**, Calquera, Siglo XXI, 2019

Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Calquera, Paidós, 2007

Derrida, Jacques, **Posiciones**, Calquera, Pre-Textos, 2014

Díaz, Esther, **Posmodernidad**, Calquera, Biblos, 1999

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Calquera, Txalaparta, 1999

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Calquera, Siglo XXI, 2003

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Calquera, Ariel, 2013

Heidegger, Martin, **Carta sobre el humanismo**, Calquera, Alianza, 2010

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Calquera, Trotta, 2018

Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Calquera, Axóuxere, 2019

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Calquera, Octaedro, 2011

Lytard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Calquera, Cátedra, 1994

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Calquera, Planeta-Agostini, 1993

Mies, Maria & Shiva, Vandana, **Ecofeminismo**, Calquera, Icaria, 2014

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la Cultura**, Calquera, Alianza, 1994

Peretti, Cristina & Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Calquera, Dykinson, 2014

Rancière, Jacques, **El maestro Ignorante**, Calquera, Laertes, 2003

Rousseau, Jean-Jacques, **Discurso sobre las ciencias y las artes**, Calquera, Alianza, 2012

Rubín, Abraham, **Corpo-circuitos. Máquinas de subxectivación**, Calquera, Euseino?, 2016

Rubín, Abraham, **Vivir el acontecimiento. Aproximaciones desde el pensamiento contemporáneo**, Calquera, Universidad De Santiago de Compostela, 2016

Toulmin, Stephen, **Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad**, Calquera, Península, 2001

Outros comentarios

- Actitude proactiva de cara ao seguimento da materia, a participación na aula e a consulta de dúbidas, tanto na aula como nas titorías.
- Emprego axeitado (consulta e estudo) da bibliografía recomendada dende o inicio do curso.
- Atención á expresión tanto oral (na aula e nas presentacións) como escrita (nos traballos e no exame).
- Boa disposición para o traballo en grupo, cultivo de actitudes dialogantes e de respecto.

En xeral, recoméndase manter unha actitude de carácter profesional en relación co cumprimento dos propios obxectivos de formación, evitando a pasividade e a delegación de responsabilidades no docente. Do mesmo xeito debe tomarse a aula como un espazo de aprendizaxe compartido entre futuros/as profesionais, fuxindo de actitudes propias de idades e etapas de formación anteriores.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
